

	001	002	003	004	005	006	007	008	009	010	011	012	013	014	015	016	017	018	019	020	021	022	023	024	025	026	027	028	029	030	031	032	033	034	035	036	037	038	039	040	041	042	043	044	045	046	047	048	049	050	051	052	053	054	055	056	057	058	059	060	061	062	063	064	065	066	067	068	069	070	071	072	073	074	075	076	077	078	079	080	081	082	083	084	085	086	087	088	089	090	091	092	093	094	095	096	097	098	099	100
	001	002	003	004	005	006	007	008	009	010	011	012	013	014	015	016	017	018	019	020	021	022	023	024	025	026	027	028	029	030	031	032	033	034	035	036	037	038	039	040	041	042	043	044	045	046	047	048	049	050	051	052	053	054	055	056	057	058	059	060	061	062	063	064	065	066	067	068	069	070	071	072	073	074	075	076	077	078	079	080	081	082	083	084	085	086	087	088	089	090	091	092	093	094	095	096	097	098	099	100

Perjantaina 1. elokuuta 2014

MAASEUDUN TULEVAISUUS

19

PÄIVÄSTÄ TOISEEN

01.08.14

Aurinko nousee

Helsingissä kello 4.59
ja laskee kello 21.52
Oulussa kello 4.15
ja laskee kello 22.31
Utsjoella kello 2.41
ja laskee kello 23.48

Päivän sana

1.8. Joka ei toista armahda, saa itse armoittoman tuomion, mutta joka armahtaa, saa tuomiosta riemuvoiton. Jaak. 2:13

2.8. Herra on kansansa voima, voideltunsa apu ja turva. Pelasta kansasi ja siunaa omiasi, kaitse ja kansa heitä nyt ja aina. Ps. 28:8–9
3.8. Siellä hänen ulkomuotonsa

muuttui heidän nähtensä ja hänen vaatteensa, alkoivat hohtaa niin kirkkaan valkoisina, ettei kukaan vaatteenvalkaisija maan päällä voi sellaista saada aikaan. Mark. 9:2–3

Nimipäiviä

Tänään perjantaina: Maire Huomenna lauantaina: Kimmo Ylihuomenna sunnuntaina: Nea, Linnea, Neea, Vanamo

Mietelause

Ensimmäinen kaikista demokratian opeista on, että jokainen ihminen on kiinnostava.

G. K. Chesterton

SANA KIRKASTUSSUNNUNTAIKSI

Kuuden päivän kuluttua Jeesus otti mukaansa Pietarin, Jaakobin ja Johanneksen ja vei heidät korkealle vuorelle yksinäisyyteen, pois toisten luota. Siellä hänen ulkomuotonsa muuttui heidän nähtensä ja hänen vaatteensa alkoivat hohtaa niin kirkkaan valkoisina, ettei kukaan vaatteenvalkaisija maan päällä voi sellaista saada aikaan. Sitten heille ilmestyi Elia ja hänen kanssaan Mooses, ja nämä keskustelivat Jeesuksen kanssa. Pietari puuttui puheeseen ja sanoi Jeesukselle: ”Rabbi, on hyvä, että me olemme täällä. Me teemme kolme majaa: sinulle, Moosekselle ja Elialle.” Hän ei näet tiennyt mitä sanoa, sillä he olivat kovin peloissaan. Samassa tuli pilvi, joka peitti heidät varjoonsa, ja pilvestä kuului ääni: Tämä on minun rakas Poikani, kuulkaa häntä!” Ja yhtäkkiä, kun he katsahtivat ympärilleen, he eivät enää nähneet siellä ketään muuta kuin Jeesuksen yksin. (Mark. 9:2–8)

Kirkastuslakeudella

Greetings from the Sunshine State. Olemme vaimon kanssa kesän Floridassa palvelemassa amerikansuomalaista Saint Andrew’n luterilaista seurakuntaa, jonka kirkko sijaitsee Lake Worthissa. Vaikka täällä on yhtä tasaista kuin kotiseudullamme Etelä-Pohjanmaalla, niin olemme kokeneet olevamme eräänlaisella kirkastusvuorella. Täällä on lämmintä ja valoisaa, ihmiset ovat avoimia ja ystävällisiä, hengellisyyteen suhtaudutaan luonnollisesti ja arvostavasti.

Ensi sunnuntain evankeliumi kertoo kirkastusvuoren tapahtumista. Jeesus vie kolme opetuslastaan korkealle vuorelle eroon muista ihmisistä ja arkisesta elämästä. Siellä hänen ulkomuotonsa muuttuu ja hänen seuraansa liittyy kaksi Vanhan testamentin merkkihenkilöä, lakia edustava Mooses ja profeettoja edustava Elia. Kaiken lisäksi taivaasta kuuluu ääni: ”Tämä on minun rakas Poikani, kuulkaa häntä.” Opetuslapset kokevat kirkastusvuorihetken niin pyhäksi, että he halusivat jäädä asumaan vuorelle. Jeesus kuitenkin johdattaa heidät takaisin alas, arkeen ja ihmisten keskelle.

Me tarvitsemme hengellisessä elämässämme kirkastusvuoria. Sellaisia hetkiä, joissa Kristuksen merkitys kirkastuu meille. Näihin hetkiin saattaa liittyä erityisiä kokemuksia mutta ennen kaikkea niihin liittyy Jumalan sana, joka osoittaa Kristukseen: ”Tämä on minun rakas Poikani, kuulkaa häntä.” Evankeliumi Jeesuksesta Kristuksesta on lain ja profeettojen täyttymys. Kristusta kirkastava hetki ei aina osu vuorelle, elämämme huippukohtiin. Yhtä hyvin se voi kohdata meidät tasaisella lakeudella eli tavallisessa arjessamme tai syvässä laaksossa eli vastoinkäymisten koetellessa meitä. Olennaista ei olekaan elämämme maastonkohta vaan Jumalan sana, joka kirkastaa meille Kristusta. Aurinkoista kirkastussunnuntaita kaikille Maaseudun Tulevaisuuden lukijoille.

Oksa-messuilla ei kaupata rihkamaa

Outokumussa järjestetään viikonloppuna jo toisen keran ammattilaisille suunnatut maa- ja metsätalousmessut.

Oksa-messut painottuvat pääasiassa koneiden ja energia-alan esittelyyn. Rihkamakauppiaita on tulossa vain muutama.

Paikallista käsityötä

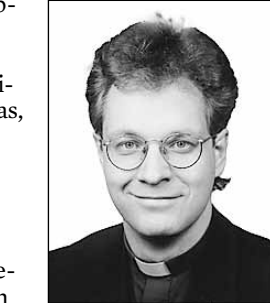
”Periaatteena on ollut, että näyttelyyn kutsutaan kone-esittelijöiden lisäksi vain paikallisia käsityöiden myyjiä. Lisäksi paikalla on myös lakritsikauppias”, kertoo näyttelystä vastaavan Bio-Expert Oy:n **Petri Heikkilä**.

Näytteilleasettajia on tuoteryhmittäin yli 50. Päänäytteilleasettajia ovat Heikkilän mukaan LH-osa ja Valion osuuskunta Itämaito.

”Kaikki viimevuotiset näytteilleasettajat ovat mukana. Etenkin traktoreita ja maatalouskoneita myyvän LH-osan panostus on ollut vahva.”

Messuilla esitellään uusi biokattilamerkki. Mukana on myös pilkekoneita, Amerikasta tuotuja lannoiteuriskuja ja suorakylvökoneita sekä maa-lämpöpumppuja.

Kävijöitä entistä enemmän
Heikkilä osaa odottaa noin 3 000–4 000 messuvierasta. Viime vuonna messut keräsivät noin 2 500 kävijää. Kaikki siitä ylöspäin on hänen mukaansa

Jouko Ala-Prinkkilä

vain positiivista lisää.

Kävijät saavat katselamisen lisäksi myös kokeilla traktoreita ja muita koneita metsään rakennetulla koeajoradalla. Heikkilän mukaan sellaista ei ole muissa näyttelyissä.

”Harmillista on kuitenkin, ettei kotimainen traktorivalmistaja Valtra ole mukana. Heille ei ilmeisesti ole tarpeeksi kysyntää Itä-Suomen alueella.”

Alue varattu 15 vuodeksi
Tällä hetkellä näyttelyalueen laajuus on noin 4,5 hehtaaria. Heikkilän mukaan aluetta raivataan myös tarvittaessa lisää.

”Olemme vuokranneet alueen 15 vuodeksi. Tarkoituksena olisi järjestää vielä 13 messut.” Ensi kesänä messut jäävät välistä Joensuun Farmari-näyttelyn takia.

Tänä vuonna messuvierailta peritään 10 euron sisäänpääsymaksu. Alle 18-vuotiaille näyttely on viime vuoden tapaan ilmainen.

Messuilla ovat mukana keskuksen varapuheenjohtaja **Anu Vehviläinen** sekä kansanedustajana ja viihdetaitelijana tunnetuksi tullut **Mikko Alatalo**.

Lisäksi Metsäkeskuksen osastolla voi keskustella asiantuntijan kanssa esimerkiksi sukupolvenvaihdoksesta.

TIINA HEIKKINEN

100-VUOTIAS

ITIKKA-OSUUSKUNTA/ARKISTO

Kesäkuussa 1980 päätettiin isolla joukolla sikalinjan rakentamisesta Nurmoon. Lihakylän kakkosvaihe sisälsi teurastamon ja sitä palvelvan leikkaamon.

Itikan Paavola: Osuuskunnat taanneet lihantuotannon säilymisen

Osuustoiminnallsessa lihaketjussa kuohui neljännesvuosisata sitten, kun Itikka ja Lihakunta löivät hynttyyt yhteen ja fuusioivat jalostusyhtiönsä.

Suomi ei ole niin kilpailukykyinen maa karjankasvatuksella, että täysin kasvottomalla tai yksityisomistukseen perustuvalla lihanjalostuksella pär-

jättäisiin. Lähellä on Suomea kilpailukykyisempiä maita, sanoo hallintoneuvoston puheenjohtaja **Seppo Paavola** Itikka osuuskunnasta.

Paavolan mielestä on vaikea nähdä, että teurastusta tai lihanjalostusta pystyttäisiin hoitamaan ilman kytkentää alkutuotantoon. Teurastus on olennaista pitää itsellä, vaikka sen kannattavuus on aika heikko. Tili tulee elintarvikkeiden jalostamisesta.

Osuuskunnat ovat osaltaan taanneet, että lihantuotannon omavaraisuus on kyetty pitämään näinkin korkeana, Paavola pohtii hallintoneuvoston kokouksen tauolla torstaina. Jo Ruotsissa omavaraisuudesta

on tingitty, vaikka tilarakenne on Suomea edullisempi.

Lihakunnan ja Itikan fuusion jälkeen osuustoiminnallsessa lihaketjussa on ollut melko rauhallista, eikä merkittäviä omistusjärjestelyjä ole tehty.

Paavolan mukaan mikään ei ole ikuista, mutta nykyinen osuuskuntien omistukseen perustuva yritystoiminta on osoittautunut toimivaksi ja kilpailukykyiseksi.

Tuottajien omistus ja päätösvalta on kanavoitu osuuskuntien kautta. Se takaa tuottajille vahvan otteen jalostavasta teollisuudesta. Atriassa päätösvalta on sementoitu kolmeen osuuskuntaan, joista Itikka on suurin.

Jonkinlainen osuuskuntatyyppinen ratkaisu tarvittaisiin silloinkin, jos tuottajat omistaisivat yhtiöiden osakkeita suoraan eikä osuuskuntien kautta kuten nyt.

Muutoin omistus hajoaisi liikaa, Paavola pohtii.

Takaa jatkuvuutta

Osuuskunta tuo myös jatkuvuutta yhtiöiden päätöksentekoon, Itikan hallituksen puheenjohtaja **Esa Kaarto** toteaa. Erilaisia näkemyksiä on, mutta aika hyvin niitä on pystytty sovittelemaan.

Kaksikko joutuu hetken miettimään, kun heiltä kysyy, miten onnistunut ensimmäinen vuosisata oli. Olihan siellä

» Mikään ei ole ikuista, mutta nykyinen osuuskuntien omistukseen perustuva yritystoiminta on osoittautunut toimivaksi ja kilpailukykyiseksi.«

SEPPÖ PAAVOLA

kaikenlaisia sivupolkuja ja nahkasaappaitakin tehtiin, mutta jälkikäteen katsoen paljon on tehty oikeitakin päätöksiä, Paavola ja Kaarto sanovat.

Isoja muutostarpeita ei ole näkyvissä, muttei nykyinen tilannekaan saa kehuja. Osuus-

kunnan jäsenten eli karjankasvattajien tilanne on tukala.

Yhtiölläkin voisi mennä paremmin.

”Ei riitä, että Atria on paras luokalle jääneistä”, Paavola toteaa.

VEIKKO NIITYMÄÄ

Etelä-Pohjanmaan lihajätti täyttää 100 vuotta

Etelä-Pohjanmaan Karjanmyyntiosuuskunta ja sen perillinen Itikka täyttää tänä vuonna pyöreät sata. Itikkalaiset juhlivat tänään Pohjanmaan vahvaa liha-alan toimijaa tangomarkkinoista tutulla Seinäjoki-areenalla.

Osuuskunta perustettiin kovan innostuksen vallassa 28. tammikuuta 1914 ja jäsenkeräys onnistui yli odotusten. Alkuvuodet ja -vuosikymmenet olivat vaatimattomia ja hapuilevia kuten kaikilla karjanmyyntiosuuskunnilla.

Ensimmäinen liiketoimi oli elävän teuraskarjan vieminen Ruotsiin. Rahoja odoteltiin tovi.

Osuuskunta sai tuoreeltaan lempinimen Itikka, joka oli osuuskunnan puuhamiehen ja ensimmäisen toimitusjohtajan **Jrjö Collanin** keksintö.

Itikka tarkoittaa pohjalaismurteessa nautaa tai lehmää, mutta kuulosti tarinan mukaan satakuntalaisen Collanin korvaan huvittavalta.

Nurmo avasi tien isoksi

Ensimmäinen toimipaikka oli Vaasassa, mutta jo kolmen kuukauden päästä siirryttiin Seinäjoelle. Niillä sijoilla elettiin yli

Nurmon lihakylän rakentaminen alkoi vuonna 1976. Pakastamo valmistui seuraavana vuonna ja myöhemmin rakennuksia on noussut tiuhaan lisää niin, että 60 hehtaarin tontilla on 13 hehtaaria rakennuksia.

50 vuotta. Tontti kävi kuitenkin ahtaaksi ja uutta paikka alettiin etsiä 60-luvun lopulla.

Vaihtoehdoksi valikoitui Nurmo, jonne siirtyminen oli ratkaiseva askel osuuskunnan

tiellä valtakunnalliseksi toimijaksi.

Nurmossa on tonttia 60 heh-

Maidontuotanto alkoi Suomessa jo 4 500 vuotta sitten

Tutkijat ovat viimein pystyneet vahvistamaan jo 1930-luvulla esitetyn väitteen, jonka mukaan maidontuotanto alkoi Suomessa noin 2 500 vuotta ennen ajanlaskun alkua.

Helsingin ja Bristolin yliopistojen tutkijaryhmä on onnistunut osoittamaan maidontuotannon alkaneen Suomessa jo 4 500 vuotta sitten. Näin ollen karjan-

hoito alkoi Suomessa ainakin 500 vuotta aiemmin kuin tähän asti on tiedetty.

Kyseessä on maailmanlaajuisesti ensimmäinen osoitus näin varhaisesta maidontuotannosta 60. leveysasteen pohjoispuolella. Jo 1930-luvulla arkeologi **Aarne Äyräpää** esitti arvioitua aiemmasta karjanhoidosta hy-poteesin, mutta hän ei pystynyt

osoittamaan sitä uskottavasti todeksi.

Myös nyt tutkimuksen taustalla ovat arkeologisten löytöjen perusteella tehdyt havainnot. Tutkijat ovat selvittäneet, millaisia rasvajäänteitä löydettyjen keramiikka-astioiden pinnalta voidaan havaita.

Noin 6 000–5 000 tuhatta vuotta sitten käytössä olleissa

astioissa on jälkiä vain merellistä alkuperää olevista rasvoista. Se viittaa kalan ja hylkeen pyyntiin.

Sen sijaan noin 4 500 vuotta sitten valmistetuissa keramiikka-astioissa on jo merkkejä maitorasvoista. Se osoittaa tutkijaryhmän mukaan selvästi, että lehmän tai lampaan maitoa on tuolloin käytetty.

Näitä astioita on löydetty Kirk-

konummelta Etelä-Suomesta.

Pienten maitorasvajäämien erottaminen muista eläinrasvoista on ollut mahdollista vasta suhteellisen vähän aikaa. Menetelmällä on aiemmin selvitetty maidon käytön alkua ja laajuutta muualla Euroopassa. Nyt arkeologisia maitorasvajäänteitä tunnistettiin ensi kertaa Suomessa.

Helsingin yliopistosta tutkimusryhmään kuuluvat Mika Lavento, Petri Halinen, Kristiina Mannermaa, Päivi Onkamo, Markku Oinonen, Johannes Kettunen ja Markus Perola.

Tulokset julkaistiin keskiviikkona ilmestyneessä Proceeding of the Royal Society B-julkaisussa.

MT